

Seat No. : _____

LH-108

April-2014

B.Ed. Sem.-II

B 505 : Social Science

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના :** (1) બધા (પાંચેય) પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
Instructions : All the five questions are compulsory.
(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.
Options are Internal.
(3) જમણી બાજુ દર્શાવેલ સંખ્યા પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.
Figures to the right indicate full marks.

1. (A) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે **750** શબ્દોમાં જવાબ આપો : **10**

Answer any **one** of the following questions in about **750** words :

- (1) હિંદ છોડો આંદોલનનું મહત્ત્વ જણાવો.

State the importance of “Quit India”.

- (2) રાષ્ટ્ર પ્રમુખના કાર્યોની ચર્ચા કરો.

Discuss the functions of the President.

- (B) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે **125** શબ્દોમાં જવાબ આપો : **4**

Answer any **one** of the following questions in about **125** words :

- (1) વારસાના જતન અને સંરક્ષણ માટેના ઉપાયોનું વર્ણન કરો.

Describe the ways to protect and preserve the heritage.

- (2) બેરોજગારી ઘટાડવાના ઉપાયો સૂચવો.

State the suggestions to reduce the unemployment.

- (3) ગરીબીના કારણોને સંક્ષેપમાં ચર્ચો.

Discuss in short the causes of poverty.

2. (A) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નો આશરે **100** શબ્દોમાં જવાબ આપો : **6**
- Answer any **two** out of **three** from the following questions. Each answer should be in about **100** words.
- (1) પાઠ આયોજન અને એકમ આયોજન વચ્ચે તફાવત જણાવો.
Differentiate the lesson planning and the unit planning.
  - (2) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિનું મહત્ત્વ જણાવો.
State the importance of project method.
  - (3) કુદરતી પેદાશ પદ્ધતિની મર્યાદાઓ જણાવો.
State the demerits of the natural region method.
- (B) નીચે આપેલા બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે **500** શબ્દોમાં આપો : **8**
- Answer any **one** of the following questions in about **500** words :
- (1) જૂથ ચર્ચા પદ્ધતિનો વર્ગખંડમાં કઈ રીતે ઉપયોગ કરશો ? સમજાવો.
How will you use the group discussion method in the classroom ? Explain.
  - (2) પ્રદર્શન પદ્ધતિનો વર્ગખંડમાં ઉપયોગ જણાવો.
State the use of exhibition method in the classroom.
3. (A) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **750** શબ્દોમાં આપો : **10**
- Answer any **one** of the following questions about **750** words :
- (1) અનુબંધનું મહત્ત્વ જણાવો. સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયનો સાહિત્ય સાથેનો અનુબંધ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
State the importance of co-relation. Explain with illustration the co-relation of social science with literature.
  - (2) વર્ગખંડમાં નકશાના ઉપયોગ અંગે ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
Explain with illustration the use of map in the classroom.
- (B) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે **125** શબ્દોમાં જવાબ આપો : **4**
- Answer any **one** of the following questions about **125** words :
- (1) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષકની શૈક્ષણિક લાયકાત અને વ્યાવસાયિક ફરજો જણાવો.
State the educational qualification and professional duties of social science teacher.
  - (2) વીડિયો લાઈબ્રેરીનું શૈક્ષણિક મહત્ત્વ દર્શાવો.
State the educational importance of video library.
  - (3) સામાજિક વિજ્ઞાનના શિક્ષણ માટેના ઉપયોગી દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનોની યાદી તૈયાર કરો.
Enlist the Audio-visual aids useful for the social science teaching.

4. (A) નીચે આપેલા ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે **100** શબ્દોમાં જવાબ આપો : **6**
- Answer any **two** of the following questions in about **100** words :
- (1) સામાજિક વિજ્ઞાન મંડળની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
State the various activities of social science club.
- (2) બ્લૂ પ્રિન્ટનું મહત્ત્વ જણાવો.
State the importance of Blue-print.
- (3) સામાજિક વિજ્ઞાનના કોઈ એકમ આધારિત ગમે તે બે બહુવિકલ્પ કસોટી તૈયાર કરો.
Prepare any two multiple choice test of any unit of social science.
- (B) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર **500** શબ્દોમાં આપો : **8**
- Answer any **one** question from the following in about **500** words :
- (1) સામાજિક વિજ્ઞાન ખંડનું મહત્ત્વ જણાવો. તેની સજાવટ તમે કઈ રીતે કરશો ?
State the importance of social science room. How will you decorate it ?
- (2) સામાજિક વિજ્ઞાનના પાઠ્યપુસ્તકનું મહત્ત્વ જણાવો. ધો.10ના સામાજિક વિજ્ઞાનના પાઠ્યપુસ્તકનું મૂલ્યાંકન કરો.
State the importance of social science text book. Evaluate Std. X text book of social science.
5. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : **14**
- Answer the following questions :
- (1) જન્મ દર એટલે શું ?
What is Birth rate ?
- (2) બેરોજગારીની વ્યાખ્યા આપો.
Give the definition of unemployment.
- (3) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિના પ્રણેતા કોણ હતા ?
Who was the originator of project method ?
- (4) સંસદના બે ગૃહો કયા નામે ઓળખાય છે ?
What are the names of two Houses of Parliament ?
- (5) કયા પ્રકારના પ્રશ્નોનું મૂલ્યાંકન આત્મલક્ષી બની જાય છે ?
Which type of questions is subjective evaluation in assessment ?
- (6) કયા શૈક્ષણિક સાધનને 'શિક્ષકોના શિક્ષક' કહેવામાં આવે છે ?
Which teaching aid is known as "the teacher of the teachers" ?

- (7) સામાજિક વિજ્ઞાન વિષય માટે એક સંદર્ભ પુસ્તક અને તેના લેખક જણાવો.
State any one reference book and its writer for social science subject.
- (8) ભારતના વિશ્વ વારસાનું કોઈ એક સ્થળ બતાવો. તે કયા રાજ્યમાં આવેલું છે ?
State any one place of world heritage of India. In which State does it belong ?
- (9) મૂલ્યાંકનના કોઈ બે સાધનો જણાવો.
Mention any two aids of evaluation.
- (10) વિશિષ્ટ હેતુઓનું નિર્માણ શાના આધારે થાય છે ?
On which base are the specific objectives constructed ?
- (11) પાઠ્યપુસ્તકના આંતરિક મૂલ્યાંકનમાં કયા માપદંડોનો સમાવેશ થાય છે ?
Which criteria's are included for the internal evaluation of textbook ?
- (12) નકશાની નીચેનો ભાગ કઈ દિશા દર્શાવે છે ?
Which direction in the map shows a downward direction ?
- (13) સમયરેખા દ્વારા વિદ્યાર્થીઓમાં કઈ બાબત વિકસાવી શકાય ?
Which thing can be developed in the students by the Time-line ?
- (14) બ્લૂ પ્રિન્ટમાં કયા ત્રણ પરિમાણોનો ઉપયોગ થાય છે ?
Which three dimensions are used in the Blue-print ?
-